

El primer gran canvi és que el món està infinitament més endeutat avui que fa 10 anys, mentre que les persones i empreses ho estan molt menys per l'aversion al risc que van agafar els bancs

L'Observatori Leo Torrecilla Empresari

Què ha canviat en 10 anys?

Aquesta setmana ha fet 10 anys que la Reserva Federal americana va deixar enfonsar el banc d'inversió Lehman Brothers, amb uns passius que superaven els 400.000 milions d'euros. Aquest fet va desencadenar una reacció en cadena, es va enfonsar la borsa de valors, empreses asseguradores i altres bancs. D'aquesta manera tan brusca començava la pitjor crisi econòmica i financera des del Crac del 1929.

Al setembre del 2008 es va dir que caldria refundar el capitalisme, ja que els mecanismes de seguiment i control de l'economia es van demostrar inefectius. Les agències de qualificació, que sempre s'havia dit que eren jutge i part, tampoc van anticipar res,

al contrari, valoraven actius amb bons *ratings* fins al moment abans de quedar a valor zero.

Els Estats Units van reaccionar ràpidament i van injectar milers de milions al sistema per evitar que seguís estenent-se la crisi de confiança. La mesura no agradava a Europa perquè no era més que seguir enganyant el model via creixement de l'endeutament. Però després d'anys intentant altres mesures, Europa també va haver de seguir els passos dels americans i va haver d'injectar milers de milions d'euros per reactivar l'economia.

El primer gran canvi és, doncs, que el món està infinitament més endeutat avui que fa 10 anys, mentre que les persones i empreses estan molt menys endeudades avui que fa 10 anys. L'aversion al risc dels bancs es va disparar,

i les condicions per als crèdits es van endurir molt. A Sabadell ens hi vam deixar la Caixa d'Estalvis de Sabadell, i els treballadors que han tingut la sort de no perdre la feina han vist congelacions dels sous durant anys.

Analizant si s'ha après dels errors del passat, hem de dir que no, tot i que Europa ha endurit les condicions als bancs, als Estats Units segueixen desactivant partides complicades per maquillar els balanços, i els lobbys financers han estat més forts que els reguladors. Amb la quantitat d'entitats que morien darrere Lehman Brothers, es veia la necessitat d'actuar, però tots aquells que van prendre decisions equivocades, amb excés de riscos, no han estat castigats i en canvi han vist com els infinits deutes que van ocasionar es repartien entre grans estats, salvant les organitzacions que van esdevenir massa grans per deixar caure (*Too Big to Fail*). S'hauria d'haver posat límit a la mida dels bancs i s'haurien d'haver retallat, o dividit, els més grans per evitar que la seguretat que els dona la mida els faci prendre massa riscos. I no només això, sinó que tampoc s'han regulat els derivats i les agències de qualificacions.

L'atur es va disparar en 5 anys

Crida l'atenció que a Sabadell la crisi va començar un any abans, al 2007 ja estàvem perdent molts llocs de treball. La nostra ciutat tenia un atur del 9% el 2008, va pujar fins al màxim del 22% l'any 2013, i es va començar a recuperar fins al 12-13% actual, segons els indicadors de l'informe de conjuntura que elaboren l'Ajuntament de Sabadell, el Banc de Sabadell, el Centre Metal·lúrgic, el Gremi de Fabricants i la Cambra de Comerç.

Aquests 10 anys també han servit per demostrar que l'ortodòxia d'Alemanya és la millor recepta per evitar alts i baixos. El problema és que no sempre es té la capacitat per seguir les receptes de l'austeritat, vendre més que no pas comprar –per obtenir superàvit–, i tenir poc endeutament. Esperem que en els propers 10 anys no torni a repetir-se cap xoc d'aquesta magnitud i es puguin anar modulant en positiu les anades i vingudes que els mercats ens oferiran.

Amb la fallida de Lehman Brothers, a la ciutat vam perdre la Caixa d'Estalvis de Sabadell